

Przykładowy program nauczania do umiejętności dodatkowej dla zawodu florysta 343203

Zastosowanie ziół we florystyce

Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Konkurs nr POWR.02.15.00-IP.02-00-001/21 Opracowanie programów nauczania do umiejętności dodatkowych dla zawodów (DUZ) – II Etap (DUZ II)

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

Rok 2022

SPIS TREŚCI

1. Założenia ogólne	3
2. Założenia organizacyjne	5
2.1. Liczba godzin przewidzianych na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej	5
2.2. Wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej	5
2.3. Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej	7
2.4. Wymagania wobec osób kształconych zgodnie z programem dodatkowej umiejętności zawodowej	9
3. Cele kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej	10
4. Wykaz efektów kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej oraz kryteriów weryfikacji	11
5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	13
6. Program nauczania dla przedmiotów dodatkowej umiejętności zawodowej	15
6.1. Ziola i ich właściwości	15
6.2. Kondycjonowanie ziół	19
6.3. Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół	24
7. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	34
7.1. Obszary ewaluacji	34
7.2. Wskaźniki osiągnięcia celu ewaluacji	34
7.3. Przykładowe narzędzia ewaluacji	35
8. Wykaz proponowanej literatury	47
8.1. Podręczniki i publikacje naukowe	47

1. Założenia ogólne

Rośliny lecznicze są u nas powszechnie dostępne, a profesjonalnych plantacji jest bardzo dużo. Aktualne trendy w szeroko pojętym kwiaciarstwie pozwalają na całkowitą dowolność w wyborze roślin do dekoracji. Można łączyć style, wzory i faktury, wykorzystywać gatunki, po które do tej pory sięgało niewielu. Zioła są wdzięcznym materiałem florystycznym, wytrzymałym, giętkim, niejednokrotnie odpornym na susze. Atrakcyjna także jest ich cena¹.

Wykorzystanie ziół we florystyce jest odpowiedzią na zapotrzebowanie współczesnego rynku na wykonywanie usług z zakresu projektowania, wykonywania kompozycji i dekoracji roślinnych we wnętrzach z materiału dostępnego przez cały rok, a takimi są zioła.

Zwiększające się zainteresowanie dekoracjami okolicznościowymi wewnątrz (np. kościołów, sali bankietowych, konferencyjnych itp.) powoduje wzrost zapotrzebowania na florystów – kreatywnych twórców dekoracji roślinnych, którzy będą w pełni przygotowani do wykonywania kompleksowych aranżacji z materiałów jakimi są zioła. Zimowe przyjęcia z rozmarynem, tymiankiem, czy szalwią, w połączeniu z ciepłem świec stojących na stołach, wypełnią przestrzeń niezapomnianym zapachem. Do łask wracają dekoracje z suszonych ziół zawieszanych na żyrandolach i ścianach w ciekawy, nietypowy sposób. Pasują do wewnątrz w stylu rustykalnym, w szczególności restauracji. Suszone zioła w połączeniu z gałązkami świerku czy jałowca stworzą oryginalną dekorację na zimowe uroczystości.

Program umożliwia rozwijanie u uczniów niezbędnych na rynku pracy kompetencji kluczowych, a w szczególności postaw kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości oraz stwarza warunki rozwijania aktywności intelektualnej

---

¹ <https://www.akademiaflorystyki.pl/ziola-uprawy-w-polsce/>

i emocjonalnej w ścisłej korelacji z praktyką. Program elastycznie łączy nabytą wiedzę i umiejętności z czynnościami o charakterze praktycznym.

Florysta staje się bardziej atrakcyjny na rynku pracy, poszerza swoje umiejętności zawodowe o kwalifikacje poszukiwane na rynku.

2. Założenia organizacyjne

2.1. Liczba godzin przewidzianych na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej

Podstawa programowa kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego w zawodzie florysta obejmuje jedną kwalifikację :

OGR.01. Wykonywanie kompozycji florystycznych

Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynosi 660.

OGR.01. Wykonywanie kompozycji florystycznych- 660 godzin

Wskazany zestaw efektów uczenia się w ramach niniejszego programu dodatkowych umiejętności zawodowych zaplanowano na minimum:

- Liczba godzin – 60
- Czas trwania – jeden semestr

Czas realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej wynosi jeden semestr, w I semestrze.

Zajęcia powinny odbywać się w grupach do 8 osób, z podziałem na zespoły 2-osobowe. Zaleca się również samodzielne wykonywanie przez uczniów, ćwiczeń symulujących zadania zawodowe.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizujących uczniów np. praca w grupach.

2.2. Wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej

Wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej określają przepisy w sprawie szczegółowych kwalifikacji

wymaganych od nauczycieli. Szczegółowe wymagania osób prowadzących zajęcia to:

- ukończone studia pierwszego stopnia na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem oraz posiadanie przygotowania pedagogicznego lub
- studia pierwszego stopnia na kierunku, którego efekty kształcenia, obejmują treści nauczanego przedmiotu, wskazane w podstawie programowej dla tego przedmiotu, oraz posiadanie przygotowania pedagogicznego.

Osoba prowadząca zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej powinna:

- posiadać ukończone studia na wydziale ogrodnictwa, architektury krajobrazu, florystyki,
- posiadać przygotowanie pedagogiczne.

Ponadto może to być:

- pracodawca z branży ogrodniczej, florystycznej, który posiada uprawnienia instruktora praktycznej nauki zawodu;
- pracodawca z branży ogrodniczej, florystycznej posiadający niezbędną wiedzę teoretyczną i doświadczenie w zakresie kompozycji kwiatowych z różnych materiałów.

Wykładowcy: osoby posiadające wiedzę teoretyczną z zakresu szkolenia.

Instruktorzy: osoby prowadzące zajęcia praktyczne, posiadające kwalifikacje w zakresie florystyki.

W uzasadnionych przypadkach w szkole, która realizuje dodatkową umiejętność zawodową może być, za zgodą kuratora oświaty zatrudniona osoba niebędąca nauczycielem, posiadająca przygotowanie uznane przez dyrektora szkoły za odpowiednie do prowadzenia zajęć. Osobę, zatrudnia się na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, z późn. zm.), z tym że do tej osoby stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych nauczycieli oraz ustala się jej wynagrodzenie nie wyższe niż 184% kwoty bazowej, określanej dla

nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej. Organy prowadzące szkoły mogą upoważniać dyrektorów szkół, w indywidualnych przypadkach, do przyznawania wynagrodzenia w wyższej wysokości.

2.3. Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej

Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej (DUZ).

Opis infrastruktury pracowni

- a. usytuowanie stanowiska
stanowiska dydaktyczne powinny znajdować się w sali usytuowanej w pobliżu sali do zajęć praktycznych, wskazane w tym samym budynku.
- b. wielkość i inne wymagania dotyczące pomieszczenia lub innego miejsca, w którym znajduje się stanowisko;
wielkość pomieszczenia, liczba i usytuowanie stanowisk, sposób wykończenia podłóg, sufitów, ścian, okien i drzwi zgodna z przepisami prawa w zakresie wymagań: budowlanych, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz sanitarno-epidemiologicznych.
- c. minimalna powierzchnia (kubatura) niezbędna dla pojedynczego stanowiska; stanowisko o powierzchni dostosowanej do zasad ergonomii i zapewniające uczniom swobodę ruchu wystarczającą do wykonywania pracy w sposób bezpieczny.
- d. wyposażenie stanowiska w niezbędne media z określeniem ich parametrów
  - punkty zasilania w energię elektryczną z napięciem 230 V z zabezpieczeniem przeciwporażeniowym oraz wyłącznikami bezpieczeństwa na stanowiskach oraz centralnym wyłącznikiem bezpieczeństwa,
  - instalacja ogrzewcza,
  - wentylacja grawitacyjna,

- oświetlenie dzienne z dodatkowo możliwością oświetlenia światłem sztucznym,
- szerokopasmowe łącze internetowe.

Pracownia florystyczna wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu i z pakietem programów biurowych, programów do komputerowego wspomaganie projektowania, wizualizacji kompozycji florystycznych oraz kosztorysowania, ekran projekcyjny, skaner, drukarkę,
- stanowisko komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów) z dostępem do internetu, wyposażone w programy do komputerowego wspomaganie projektowania, wizualizacji kompozycji florystycznych oraz kosztorysowania, drukarkę,
- stanowiska rysunkowo-malarskie (jedno stanowisko dla jednego ucznia), materiały, narzędzia rysunkowe i malarskie,
- plansze przedstawiające dekoracje wnętrz zabytkowych i współczesnych, albumy i katalogi z zakresu historii sztuki, historii dekoracji roślinnych, prezentacje multimedialne i filmy dydaktyczne dotyczące rodzajów i stylów kompozycji florystycznych, sposobów i technik wykonania kompozycji, plansze przedstawiające zasady łączenia barw oraz projektowania kompozycji, katalogi materiałów i wyrobów florystycznych, przykładowe cenniki materiału roślinnego i środków technicznych, – projektor multimedialny,
- cyfrowy aparat fotograficzny.
- materiał roślinny, taki jak: zioła, kwiaty i zieleń cięta, rośliny doniczkowe, rośliny utrwalone,
- materiały dekoracyjne, podstawowe i pomocnicze środki techniczne, naczynia i pojemniki,
- próbki podłoży, próbki nawozów i materiałów do pielęgnacji roślin,
- sprzęt do pielęgnacji roślin, narzędzia i urządzenia florystyczne,

- statywy do bukietów ślubnych, urządzenia umożliwiające prezentację materiałów i wyrobów florystycznych,
- prasę do suszenia roślin, tablicę białą bezpyłową.
- stanowiska do wykonywania kompozycji i dekoracji roślinnych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w materiał roślinny, podstawowe i pomocnicze środki techniczne, materiały dekoracyjne, narzędzia i urządzenia florystyczne np. sekatory, noże florystyczne, pistolety do klejenia na gorąco i zimno, zraszacze, statyw florystyczny do wykonywania i prezentacji bukietów oraz wiązanek,
- lustro,
- środki umożliwiające eksponowanie kompozycji i dekoracji florystycznych,
- pojemniki na odpady organiczne i nieorganiczne,

UWAGA

Zaleca się aby kształcenie w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej odbywało się w rzeczywistych warunkach pracy. Może odbywać się w pracowniach zawodowych, u pracodawcy lub w centrum kształcenia zawodowego.

2.4. Wymagania wobec osób kształconych zgodnie z programem dodatkowej umiejętności zawodowej

Dla realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej Zastosowanie ziół we florystyce – wymagane jest osiągnięcie efektów kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie florysta w zakresie kwalifikacji OGR.01.

Wykonywanie kompozycji florystycznych.

3. Cele kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie florysta w zakresie dodatkowej umiejętności zawodowej Zastosowanie ziół we florystyce jest przygotowany do realizacji zadań zawodowych:

1. Wykonywania dekoracji z ziół
2. Aranżowania wnętrz i otwartej przestrzeni ziołami

4. Wykaz efektów kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej oraz kryteriów weryfikacji

Wykaz efektów kształcenia określonych dla dodatkowej umiejętności zawodowej (DUZ) wraz z kryteriami ich weryfikacji.

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1. uzasadnia znaczenie właściwości stosowania ziół	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia dekoracyjną i użytkową wartość materiału florystycznego – stosuje nazewnictwo gatunków ziół (nazwa łacińska i polska) stosowanych we florystyce – dobiera przydatność ziół do kompozycji florystycznych – określa przydatność ziół do dekoracji wnętrz – rozróżnia rodzaje tkanek roślinnych – wyjaśnia procesy fizjologiczne zachodzące w roślinach podczas ich wzrostu i po zbiorze
2. wyjaśnia i uzasadnia zasady zastosowania i łączenia danych rodzajów ziół (walory zapachowe, zdrowotne itp.)	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj ziół w celu osiągnięcia danego waloru zapachowego – stosuje zdrowotne walory ziół
3. klasyfikuje, segreguje i dobiera zioła adekwatnie do miejsca, sytuacji oraz kompozycji florystycznej	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje rośliny na grupy zgodnie z podziałami występującymi w ogrodnictwie i architekturze krajobrazu – dobiera gatunki roślin jednorocznych, dwuletnich i bylin – rozpoznaje gatunki roślin jednorocznych – dobiera podłoża stosowane w uprawie i do nasadzeń w tym balkonowo – tarasowych – dobiera rodzaje podłoży do uprawy i nasadzeń

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
	– rozróżnia nawozy stosowane w uprawie
4. szacuje zapotrzebowanie na dany rodzaj zestawów zielarskich np. szałwii	– oblicza liczbę roślin potrzebnych do wykonania kompozycji – oblicza koszt zakupu materiału roślinnego, materiałów pomocniczych, technicznych i robocizny
5. wykonuje kompozycje z użyciem ziół	– dobiera techniki florystyczne do wykonania dekoracji roślinnej – dobiera materiał roślinny, uwzględniając dostępność roślin – wymienia środki techniczne i pomocnicze wykorzystywane w technikach florystycznych – stosuje techniki florystyczne do wykonania kompozycji w odpowiednim stylu – sporządza kompozycje roślinne zgodnie z aktualnymi trendami

5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

Nazwa przedmioty/zajęć	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Zioła i ich właściwości	Przegląd gatunków ziół	3	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Zioła i ich właściwości	Uprawa i pozyskiwanie ziół	2	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Zioła i ich właściwości	Dekoracyjna i użytkowa wartość ziół we florystyce	2	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Zioła i ich właściwości	Zioła w kompozycja florystycznych	1	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Zioła i ich właściwości	Zioła w aranżacji wnętrz	1	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Zioła i ich właściwości	Zioła w życiu codziennym	1	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Kondycjonowanie ziół	Sposoby przedłużania trwałości ziół i wyrobów florystycznych	3	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Kondycjonowanie ziół	Metody suszenia i utrwalania ziół i wyrobów florystycznych	5	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy

Nazwa przedmioty/zajęć	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Kondycjonowanie ziół	Przechowywanie, transport i pakowanie ziół dla klienta		Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół	Kompozycje i dekoracje roślinne zgodnie z aktualnymi trendami i modami florystycznymi	4	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół	Techniki florystyczne z wykorzystaniem ziół	3	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół	Kompozycje okolicznościowe	18	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół	Kompozycje z ziół suszonych	5	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół	Kompozycje ziołowe na balkony i tarasy	10	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy
Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół	Kosztorysowanie kompozycji roślinnych	2	Ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne w pracowni zawodowej, CKP lub u pracodawcy

6. Program nauczania dla przedmiotów dodatkowej umiejętności zawodowej

Wykaz przedmiotów nauczania

1. Zioła i ich właściwości
2. Kondycjonowanie ziół
3. Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół.

6.1. Zioła i ich właściwości

Cele ogólne przedmiotu

1. poznanie znaczenia właściwości stosowania ziół.
2. wyjaśnienie i uzasadnienie zasady zastosowania i łączenia danych rodzajów ziół (walory zapachowe, zdrowotne itp.)
3. klasyfikacja, segregacja i dobieranie ziół adekwatnie do miejsca, sytuacji oraz kompozycji florystycznej.

Cele operacyjne

1. opisać gatunki ziół,
2. scharakteryzować uprawę i pozyskiwanie ziół,
3. wskazać dekoracyjną i użytkową wartość ziół we florystyce,
4. scharakteryzować zastosowanie ziół w kompozycjach,
5. scharakteryzować zastosowanie ziół w aranżacji wnętrz
6. doradzać i uzasadniać potrzebę stosowania ziół w życiu codziennym.

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
Zioła i ich właściwości	Przegląd gatunków ziół	3	<ul style="list-style-type: none"> opisywać gatunki ziół rozróżniać gatunki ziół wymieniać cechy gatunków ziół 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować poszczególne gatunki ziół 	
Zioła i ich właściwości	Uprawa i pozyskiwanie ziół	2	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować uprawę i pozyskiwanie różnych gatunków ziół 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować zasady uprawy i pozyskiwania różnych gatunków ziół 	
Zioła i ich właściwości	Dekoracyjna i użytkowa wartość ziół we florystyce	2	<ul style="list-style-type: none"> określać materiał roślinny i dekoracyjny ziół scharakteryzować zastosowanie ziół we florystyce 	<ul style="list-style-type: none"> oceniać kompozycje z zastosowaniem ziół 	
Zioła i ich właściwości	Zioła w kompozycja florystycznych	1	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy kompozycji florystycznej z zastosowaniem ziół 	<ul style="list-style-type: none"> oceniać kompozycje z zastosowaniem ziół 	
	Zioła w aranżacji wnętrz	1	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy aranżacji z zastosowaniem ziół 	<ul style="list-style-type: none"> oceniać aranżacje z zastosowaniem ziół 	
	Zioła w życiu codziennym	1	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować zastosowanie ziół we florystyce 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować zasady wykorzystania ziół w życiu codziennym 	

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU

Propozycje metod nauczania:

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Stosowane powinny być zarówno podające jak i aktywizujące metod nauczania, takie jak: przewodniego tekstu, dyskusji dydaktycznej, metoda przypadków oraz ćwiczeń. Ważna w procesie kształcenia jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości ucznia w zakresie metod, środków oraz form kształcenia.

Środki dydaktyczne i obudowa dydaktyczna:

Miejsce zajęć powinno być wyposażone w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym, oprogramowanie z zakresu florystyki.

Wyposażone w prezentacje multimedialne i opracowania dotyczące projektowania koncepcyjnego, szkice, rysunki, projekty, zdjęcia roślin, galanterii florystycznej oraz naczyń i pojemników, katalogi materiałów i wyrobów florystycznych, katalogi ziół, czasopisma branżowe z zakresu florystyki i zielarstwa, materiały i narzędzia florystyczne.

Warunki realizacji programu przedmiotu:

Zajęcia powinny być prowadzone w zajęcia prowadzić w kwaciarniach, firmach florystycznych, centrach ogrodniczych lub w pracowni florystycznej wyposażonej w próbki materiałów i wyrobów oraz szkice, rysunki, zdjęcia wyrobów florystycznych, Pracownia powinna być wyposażona w materiały i narzędzia potrzebne do wykonywania kompozycji florystycznych z zastosowaniem odpowiedniej techniki w grupach do 8 osób.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia/słuchacza

W procesie oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów należy uwzględnić wyniki wszystkich metod sprawdzania efektów kształcenia zastosowanych przez nauczyciela oraz ocenę za wykonane ćwiczenia,

Zaleca się systematyczne ocenianie postępów ucznia oraz bieżące korygowanie wykonywanych ćwiczeń,

Sprawdzanie i ocenianie wiedzy i umiejętności uczniów może być dokonywane za pomocą obserwacji pracy podczas wykonywania ćwiczeń, w końcowej ocenie pracy należy uwzględniać jakość wykonania ćwiczeń oraz wyniki stosowanych sprawdzianów i testów osiągnięć,

Sposoby ewaluacji przedmiotu

Podczas ewaluacji przedmiotu można wykorzystać:

- ewaluacja obejmująca całą grupę uczniów,
- ewaluacja przeprowadzona na początku roku szkolnego – „na wejściu” zwana również diagnozującą,
- ewaluacja końcowa – sumująca, koncentrująca się na analizie rezultatów i skutków programu zarówno założonych przed realizacją, jak i niepożądanych wynikłych w trakcie realizacji opisana w postaci wniosków i rekomendacji do programu w następnych latach kształcenia,
- proponowane metody badawcze zastosowane w ewaluacji przedmiotu:
- ankieta – kwestionariusz ankiety,
- obserwacja – arkusz obserwacji,
- wywiad, rozmowa – lista pytań,
- analiza dokumentów – arkusz informacyjny, dyspozycje do analizy dokumentów,
- pomiar dydaktyczny – sprawdzian, test.

Realizacja programu nauczania w ramach przedmiotu powinna zapewnić osiągnięcie założonych efektów z podstawy programowej. Na tym etapie ewaluacji programu nauczania przedmiotu mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (lekcji koleżeńskich, nadzoru pedagogicznego),
- notatki własne nauczyciela,
- notatki z rozmów z pracodawcami, rodzicami,
- zestawienia bieżących osiągnięć uczniów,

- karty/arkusze samooceny uczniów,
- wyniki z ćwiczeń w rozwiązywaniu testów egzaminacyjnych z wykorzystaniem technik komputerowych,
- obserwacje (kompletne, wybiórcze – nastawione na poszczególne elementy, np. kształtowanie najważniejszych umiejętności, kształtowanie postaw, indywidualizacja, warunki i sposób realizacji).

W ramach ewaluacji programu wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści, które uczniowie opanowują bez problemów,
- treści, których opanowanie sprawia uczniom trudności,
- środków dydaktycznych, stosowanych metod nauczania,
- wyników osiągniętych przez uczniów.

Dzięki zrealizowaniu tych działań możliwa będzie optymalizacja treści programowych, wyposażenia i środków dydaktycznych oraz stosowanych metod nauczania.

6.2. Kondycjonowanie ziół

Cele ogólne przedmiotu

1. zaznajomienie uczniów ze sposobami kondycjonowania materiału roślinnego.
2. kształtowanie umiejętności pakowania wyrobów florystycznych oraz przygotowania ich do transportu.

Cele operacyjne

1. opisać sposoby przedłużania trwałości ziół i wyrobów florystycznych,
2. opisać metody suszenia i utrwalania ziół i wyrobów florystycznych,
3. wykonać suszenie i utrwalanie danego materiału ziołowego,
4. wykonać kompozycje florystyczne z zastosowaniem ziół,
5. spakować kompozycje uwzględniając różne czynniki,
6. pielęgnować materiał ziołowy zarówno cięty, jak i rośliny doniczkowe,

7. szacować zapotrzebowanie na dany rodzaj zestawów zielarskich.

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
Kondycjonowanie ziół	Sposoby przedłużania trwałości ziół i wyrobów florystycznych	3	<ul style="list-style-type: none"> stosować sposoby przedłużania trwałości roślin i wyrobów florystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> opisywać czynniki wpływające na trwałość kwiatów i zieleni ciętej: temperatura, światło, składniki pokarmowe, trwałość fizjologiczna kwiatów ciętych 	Klasa V pierwsze półrocze
Kondycjonowanie ziół	Metody suszenia i utrwalania ziół i wyrobów florystycznych	5	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielić metody suszenia i utrwalania roślin i wyrobów florystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> stosować metody suszenia, utrwalania i techniki modyfikacji roślin 	
	Przechowywanie, transport i pakowanie ziół dla klienta	2	<ul style="list-style-type: none"> opisywać sposoby przygotowania kwiatów do transportu wymieniać opakowania służące do transportu wymieniać sposoby transportu materiałów roślinnych dobierać sposób pakowania 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielić sposoby transportu materiałów roślinnych dobierać opakowania do przewożenia towaru w zależności od materiału i pory roku ponosić odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe 	

			<p>wyrobu florystycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosować środki i materiały do pakowania kompozycji dla klienta • rozpoznawać potrzeby klienta • posługiwać się poprawnym nazewnictwem i terminologią • prezentować klientowi aktualne trendy florystyczne 		
--	--	--	--	--	--

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU

Propozycje metod nauczania:

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Stosowane powinny być zarówno podające jak i aktywizujące metod nauczania, takie jak: przewodniego tekstu, dyskusji dydaktycznej, metoda przypadków oraz ćwiczeń. Ważna w procesie kształcenia jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości ucznia w zakresie metod, środków oraz form kształcenia.

Środki dydaktyczne i obudowa dydaktyczna:

Miejsce zajęć powinno być wyposażone w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym, oprogramowanie z zakresu florystyki.

Wyposażone w prezentacje multimedialne i opracowania dotyczące projektowania koncepcyjnego, szkice, rysunki, projekty, zdjęcia roślin, galanterii

florystycznej oraz naczyń i pojemników, katalogi materiałów i wyrobów florystycznych, katalogi ziół, czasopisma branżowe z zakresu florystyki i zielarstwa, materiały i narzędzia florystyczne.

Warunki realizacji programu przedmiotu:

Zajęcia powinny być prowadzone w zajęciach prowadzić w kwaciarniach, firmach florystycznych, centrach ogrodniczych lub w pracowni florystycznej wyposażonej w próbki materiałów i wyrobów oraz szkice, rysunki, zdjęcia wyrobów florystycznych, Pracownia powinna być wyposażona w materiały i narzędzia potrzebne do wykonywania kompozycji florystycznych z zastosowaniem odpowiedniej techniki w grupach do 8 osób.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia/słuchacza

W procesie oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów należy uwzględnić wyniki wszystkich metod sprawdzania efektów kształcenia zastosowanych przez nauczyciela oraz ocenę za wykonane ćwiczenia,

Zaleca się systematyczne ocenianie postępów ucznia oraz bieżące korygowanie wykonywanych ćwiczeń,

Sprawdzanie i ocenianie wiedzy i umiejętności uczniów może być dokonywane za pomocą obserwacji pracy podczas wykonywania ćwiczeń, w końcowej ocenie pracy należy uwzględniać jakość wykonania ćwiczeń oraz wyniki stosowanych sprawdzianów i testów osiągnięć.

Sposoby ewaluacji przedmiotu

Podczas ewaluacji przedmiotu można wykorzystać:

- ewaluacja obejmująca całą grupę uczniów,
- ewaluacja przeprowadzona na początku roku szkolnego – „na wejściu” zwana również diagnozującą,
- ewaluacja końcowa – sumująca, koncentrująca się na analizie rezultatów i skutków programu zarówno założonych przed realizacją, jak i niepożądanych

wynikłych w trakcie realizacji opisana w postaci wniosków i rekomendacji do programu w następnych latach kształcenia,

- proponowane metody badawcze zastosowane w ewaluacji przedmiotu:
- ankieta – kwestionariusz ankiety,
- obserwacja – arkusz obserwacji,
- wywiad, rozmowa – lista pytań,
- analiza dokumentów – arkusz informacyjny, dyspozycje do analizy dokumentów,
- pomiar dydaktyczny – sprawdzian, test.

Realizacja programu nauczania w ramach przedmiotu powinna zapewnić osiągnięcie założonych efektów z podstawy programowej. Na tym etapie ewaluacji programu nauczania przedmiotu mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (lekcji koleżeńskich, nadzoru pedagogicznego),
- notatki własne nauczyciela,
- notatki z rozmów z pracodawcami, rodzicami,
- zestawienia bieżących osiągnięć uczniów,
- karty/arkusze samooceny uczniów,
- wyniki z ćwiczeń w rozwiązywaniu testów egzaminacyjnych z wykorzystaniem technik komputerowych,
- obserwacje (kompletne, wybiórcze – nastawione na poszczególne elementy, np. kształtowanie najważniejszych umiejętności, kształtowanie postaw, indywidualizacja, warunki i sposób realizacji).

W ramach ewaluacji programu wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści, które uczniowie opanują bez problemów,
- treści, których opanowanie sprawia uczniom trudności,
- środków dydaktycznych, stosowanych metod nauczania,
- wyników osiąganych przez uczniów.

Dzięki zrealizowaniu tych działań możliwa będzie optymalizacja treści programowych, wyposażenia i środków dydaktycznych oraz stosowanych metod nauczania.

6.3. Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół

Cele ogólne przedmiotu

1. wykorzystanie materiału roślinnego, dekoracyjnego oraz pomocniczego do tworzenia dekoracji florystycznych.
2. wykonywanie dekoracji florystycznych z uwzględnieniem właściwych technik.
3. wykonywanie kompozycji florystycznych z uwzględnieniem aktualnych trendów.
4. aranżowanie pomieszczeń i otwartej przestrzeni roślinami doniczkowymi oraz dekoracjami florystycznymi.
5. wykonywanie dekoracji roślinnych z roślin doniczkowych, suszu roślinnego oraz kwiatów sztucznych.
6. kształtowanie umiejętności przewidywania i obliczania kosztów wykonania dekoracji florystycznych.

Cele operacyjne

1. opisać sposoby przedłużania trwałości ziół i wyrobów florystycznych,
2. zaplanować, zaprojektować, wycenić i wykonać dekorację florystyczną,
3. wykonać kompozycję florystyczną z zastosowaniem odpowiedniej techniki,
4. zaprezentować metody wykorzystania kwiatów doniczkowych, suszu roślinnego oraz kwiatów sztucznych,
5. wykonać kompozycje florystyczne zgodnie z najnowszymi trendami,
6. pielęgnować materiał roślinny zarówno cięty, jak i rośliny doniczkowe,
7. zaaranżować dekoracje skrzynek balkonowych oraz pojemników w otwartej przestrzeni,
8. wykonać kompozycje florystyczne z zastosowaniem ziół,
9. szacować zapotrzebowanie na dany rodzaj zestawów zielarskich.

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
Kompozycje i aranżacje florystyczne z wykorzystaniem ziół	Kompozycje i dekoracje roślinne zgodnie z aktualnymi trendami i modami florystycznymi	4	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować materiał roślinny do sprzedaży: usuwanie liści, kolców, podcinanie pędów • przygotować odpowiednie narzędzia florystyczne • przygotować naczynia z wodą, pożywki dla kwiatów ciętych • stosować zabiegi pielęgnacyjne materiału roślinnego w kwaciarni • sposoby kondycjonowania materiału roślinnego • przechowywać materiał roślinny w zależności od gatunku • wybierać zioła, kwiaty, zieleń ciętą i 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywać materiał florystyczny i narzędzia konieczne do wykonania określonych kompozycji florystycznych • wykorzystywać zasady kompozycji, aby uzyskać efekty wizualne i przestrzenne (geometryczne i barwne elementy, wyjaśniać symbolikę barw) • - wykonywać kompozycje i dekoracje roślinne zgodnie z aktualnymi trendami florystycznymi • - wykorzystywać techniki florystyczne, nowoczesne materiały florystyczne, dekoracje przestrzenne na konstrukcjach i stelażach 	Klasa V pierwsze półrocze

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
			materiały florystyczne do zaplanowanej stylizacji) <ul style="list-style-type: none"> • dobierać materiały i środki techniczne 		
Kompozycje i aranżacje florystyczne z wykorzystaniem ziół	Techniki florystyczne z wykorzystaniem ziół	3	<ul style="list-style-type: none"> • dobierać techniki florystyczne do wykonania dekoracji roślinnych • dobierać materiał rośliny uwzględniając sezonowość roślin • wymieniać środki techniczne i pomocnicze wykorzystywane w technikach florystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentować zastosowanie technik florystycznych podczas wykonywania dekoracji 	

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
Kompozycje okolicznościowe	Kompozycje okolicznościowe z wykorzystaniem ziół	18	<ul style="list-style-type: none"> • stosować techniki sporządzania dekoracji (dobór ziół, kwiatów, materiału roślinnego, galanterii florystycznej) • wykorzystywać techniki i środki i materiały florystyczne • stosować techniki wykonania: kompozycji • wykonywać bukiety okolicznościowe • wykonywać kompozycje roślinne stosując techniki florystyczne (np. technika spirali, gąbki florystycznej, klejenia, drutowania, watowania • wykonywać stylizacje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać stylizacje ślubne, aranżować zgodnie z osobowością i wyglądem panny młodej • realizować zadania w wyznaczonym czasie • dokonywać analizy i oceny podejmowanych działań 	

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
			komunikacyjne <ul style="list-style-type: none"> • wykonywać dekoracje funeralne, • stosować techniki wykonania (wieńca, poduszki, serca, wianki, dekoracja urny) • wykonywać dekoracje okolicznościowe na Boże Narodzenie, wianki adwentowe, stroiki • wykonywać dekoracje na Wielkanoc • wykonywać palmy wielkanocne • wykonywać dekoracje walentynkowe • Wykonywać bukiety z ziół • Wykonywać aranżację Sali weselnej 		

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
	Kompozycje z ziół suszonych	5	<ul style="list-style-type: none"> • sporządzać dekoracje wykorzystując materiał zasuszony oraz kompozycje z materiałów sztucznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać dekoracje wykorzystując materiał zasuszony oraz kompozycje z materiałów sztucznych • realizować zadania w wyznaczonym czasie • dokonywać analizy i oceny podejmowanych działań 	
	Kompozycje ziołowe na balkony i tarasy	10	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać nasadzenia pojemnikowe roślinami sezonowymi • dobierać pojemniki, podłoża i materiał roślinny 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać kompozycje ziołowe na balkony i tarasy • realizować zadania w wyznaczonym czasie • dokonywać analizy i oceny 	

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin	Wymagania programowe Podstawowe Uczeń potrafi:	Wymagania programowe Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Uwagi o realizacji Etap realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> aranżować balkony i tarasy 	podejmowanych działań	
	Kosztorysowanie kompozycji roślinnych	2	<ul style="list-style-type: none"> wykonywać kosztorys sporządzonych kompozycji i dekoracji 	<ul style="list-style-type: none"> sporządzić kosztorys 	

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU

Propozycje metod nauczania:

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Stosowane powinny być zarówno podające jak i aktywizujące metod nauczania, takie jak: metoda przypadków oraz ćwiczeń. Ważna w procesie kształcenia jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości ucznia w zakresie metod, środków oraz form kształcenia.

Środki dydaktyczne i obudowa dydaktyczna:

Miejsce zajęć powinno być wyposażone w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, ze skanerem oraz z projektorem multimedialnym, oprogramowanie z zakresu florystyki.

Wyposażone w prezentacje multimedialne i opracowania dotyczące projektowania koncepcyjnego, szkice, rysunki, projekty, zdjęcia roślin, galanterii florystycznej oraz naczyń i pojemników, katalogi materiałów i wyrobów florystycznych, katalogi ziół, czasopisma branżowe z zakresu florystyki i zielarstwa, materiały i narzędzia florystyczne.

Warunki realizacji programu przedmiotu:

Zajęcia powinny być prowadzone w zajęcia prowadzić w kwaciarniach, firmach florystycznych, centrach ogrodnich lub w pracowni florystycznej wyposażonej w próbki materiałów i wyrobów oraz szkice, rysunki, zdjęcia wyrobów florystycznych, Pracownia powinna być wyposażona w materiały i narzędzia potrzebne do wykonywania kompozycji florystycznych z zastosowaniem odpowiedniej techniki w grupach do 8 osób.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia/słuchacza

W procesie oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów należy uwzględnić wyniki wszystkich metod sprawdzania efektów kształcenia zastosowanych przez nauczyciela oraz ocenę za wykonane ćwiczenia,

Zaleca się systematyczne ocenianie postępów ucznia oraz bieżące korygowanie wykonywanych ćwiczeń,

Sprawdzanie i ocenianie wiedzy i umiejętności uczniów może być dokonywane za pomocą obserwacji pracy podczas wykonywania ćwiczeń, w końcowej ocenie pracy należy uwzględniać jakość wykonania ćwiczeń oraz wyniki stosowanych sprawdzianów i testów osiągnięć,

Sposoby ewaluacji przedmiotu

Podczas ewaluacji przedmiotu można wykorzystać:

- ewaluacja obejmująca całą grupę uczniów,
- ewaluacja przeprowadzona na początku roku szkolnego – „na wejściu” zwana również diagnozującą,
- ewaluacja końcowa – sumująca, koncentrująca się na analizie rezultatów i skutków programu zarówno założonych przed realizacją, jak i niepożądanych wynikłych w trakcie realizacji opisana w postaci wniosków i rekomendacji do programu w następnych latach kształcenia,
- proponowane metody badawcze zastosowane w ewaluacji przedmiotu:
- ankieta – kwestionariusz ankiety,
- obserwacja – arkusz obserwacji,
- wywiad, rozmowa – lista pytań,
- analiza dokumentów – arkusz informacyjny, dyspozycje do analizy dokumentów,
- pomiar dydaktyczny – sprawdzian, test.

Realizacja programu nauczania w ramach przedmiotu powinna zapewnić osiągnięcie założonych efektów z podstawy programowej. Na tym etapie ewaluacji programu nauczania przedmiotu mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (lekcji koleżeńskich, nadzoru pedagogicznego),
- notatki własne nauczyciela,
- notatki z rozmów z pracodawcami, rodzicami,
- zestawienia bieżących osiągnięć uczniów,

- karty/arkusze samooceny uczniów,
- wyniki z ćwiczeń w rozwiązywaniu testów egzaminacyjnych z wykorzystaniem technik komputerowych,
- obserwacje (kompletne, wybiórcze – nastawione na poszczególne elementy, np. kształtowanie najważniejszych umiejętności, kształtowanie postaw, indywidualizacja, warunki i sposób realizacji).

W ramach ewaluacji programu wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści, które uczniowie opanowują bez problemów,
- treści, których opanowanie sprawia uczniom trudności,
- środków dydaktycznych, stosowanych metod nauczania,
- wyników osiągniętych przez uczniów.

Dzięki zrealizowaniu tych działań możliwa będzie optymalizacja treści programowych, wyposażenia i środków dydaktycznych oraz stosowanych metod nauczania.

7. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

7.1. Obszary ewaluacji

Podczas ewaluacji można wykorzystać:

- testy osiągnięć uczniów,
- samoocenę dokonywaną przez nauczyciela,
- ankiety oceny zajęć wypełnione przez uczniów,
- opinie osób trzecich (innych nauczycieli, dyrektora, wizytatora, doradcy metodycznego, rodziców).

Jakość procesu nauczania i uzyskiwane efekty zależą w dużym stopniu od programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej:

- jego koncepcji,
- doboru stosowanych metod i technik nauczania,
- używanych środków dydaktycznych w odniesieniu do założonych celów i treści kształcenia – materiału nauczania.

Realizacja programu nauczania w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej powinna zapewnić osiągnięcie założonych efektów.

7.2. Wskaźniki osiągnięcia celu ewaluacji

Na tym etapie ewaluacji programu nauczania mogą być wykorzystywane:

- arkusze obserwacji zajęć (lekcji koleżeńskich, nadzoru pedagogicznego),
- notatki własne nauczyciela,
- notatki z rozmów z pracodawcami, rodzicami,
- zestawienia bieżących osiągnięć uczniów,
- karty/arkusze samooceny uczniów,
- wyniki z ćwiczeń w rozwiązywaniu testów egzaminacyjnych z wykorzystaniem technik komputerowych,
- obserwacje (kompletne, wybiórcze – nastawione na poszczególne elementy, np. kształcenie najważniejszych umiejętności, kształtowanie postaw, indywidualizacja, warunki i sposób realizacji).

W ramach ewaluacji programu wskazane jest określenie i przeanalizowanie:

- treści, które uczniowie opanowują bez problemów,
- treści, których opanowanie sprawia uczniom trudności,
- środków dydaktycznych, stosowanych metod nauczania,
- wyników osiąganych przez uczniów.

Dzięki zrealizowaniu tych działań możliwa będzie optymalizacja treści programowych, wyposażenia i środków dydaktycznych oraz stosowanych metod nauczania.

7.3. Przykładowe narzędzia ewaluacji

WZÓR KWESTIONARIUSZA ANKIETY DLA UCZNI/NAUCZYCIELA/PACODAWCY

PROPONOWANE NARZĘDZIA DO POMIARU W RAMACH OCENY KSZTAŁCENIA DLA DODATKOWEJ UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWEJ

Do proponowanych narzędzi pomiaru w ramach oceny kształcenia dodatkowej umiejętności zawodowej zaliczyć można:

- 1) **wstępny arkusz** pomiaru, w którym uczeń określi poziom swoich umiejętności „na wejściu” – przed odbyciem kształcenia zawodowego;
- 2) **końcowy arkusz** pomiaru przeprowadzony po odbyciu kształcenia zawodowego;
- 3) **obserwacja i ocena** zachowania ucznia przy wykonywaniu zadań zawodowych.

WSTĘPNY ARKUSZ POMIARU

Szanowni Państwo, drogi uczniu, droga uczennico, ta ankieta jest częścią badań, których wyniki pozwolą ocenić opanowanie umiejętności kształcenia zawodowego

Imię i nazwisko ucznia:

Zawód: florysta

Data wypełnienia:

Cel kształcenia zawodowego:

1. Podniesienie poziomu umiejętności i kompetencji w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej – Zastosowanie ziół we florystyce:
  - wykonywania dekoracji z ziół
  - aranżowania wnętrza i otwartej przestrzeni ziołami.
2. Poznanie specyfiki pracy na rzeczywistym stanowisku pracy w tym ponoszenie odpowiedzialności za wykonywanie działań na konkretnym stanowisku pracy;
3. Zdobywanie praktycznego doświadczenia zawodowego i podniesienie umiejętności zawodowych z myślą o uzyskaniu większych szans na zatrudnienie, ułatwiających podjęcie stałego zatrudnienia oraz poprawienie pozycji na rynku pracy;
4. Weryfikacja wiedzy teoretycznej poprzez uczestnictwo w kształceniu praktycznym.

System oceniania i ewaluacja (monitorowanie) przebiegu i efektów kształcenia

Legenda

1. Nie posiadam danej umiejętności – nie wiem, jak wykonać daną czynność, nigdy tego nie robiłem.

2. Uczę się – zaczynam nabywać umiejętność, uczę się podstawowych czynności.
3. Potrafię wykonać podstawowe czynności – posiadam już podstawowe umiejętności z danego zakresu, ale nie potrafię jeszcze pracować w pełni samodzielnie.
4. Pracuję samodzielnie – jestem w stanie poradzić sobie z większością sytuacji, wymagających danej umiejętności, rzadko potrzebuję wsparcia.
5. Uczę innych – opanowałem daną umiejętność na tyle dobrze, że jestem w stanie nauczyć jej innych uczniów/pracowników.

Uwaga: Narzędzie ma charakter uniwersalny, może być stosowane przez ucznia, nauczyciela w CKZ i pracodawcę na każdym etapie kształcenia.

Kompetencje kluczowe	Ocena 1	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Uwagi
uzasadnić znaczenie właściwości stosowania ziół						
wyjaśnić i uzasadnić zasady zastosowania i łączenia danych rodzajów ziół (walory zapachowe, zdrowotne itp.)						
klasyfikować, segregować i dobierać zioła adekwatnie do miejsca, sytuacji oraz kompozycji florystycznej						
sporządzać kosztorys kompozycji roślinnych z wykorzystaniem ziół						
wykonać kompozycje ślubną z użyciem ziół						
wykonać kompozycje funeralną z użyciem ziół						

Kompetencje kluczowe	Ocena 1	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Uwagi
wykonać kompozycje komunijną z użyciem ziół						
wykonać kompozycje okolicznościową z użyciem ziół						
Wykonać aranżację Sali weselnej						

KOŃCOWY ARKUSZ POMIARU

Szanowni Państwo, drogi uczniu, droga uczennico, ta ankieta jest częścią badań, których wyniki pozwolą ocenić opanowanie umiejętności kształcenia zawodowego.

Imię i nazwisko ucznia:

Zawód: florysta

Data wypełnienia:

Cel kształcenia zawodowego:

1. Podniesienie poziomu umiejętności i kompetencji w ramach dodatkowej umiejętności – Zastosowanie ziół we florystyce:
  - wykonywania dekoracji z ziół
  - aranżowania wnętrz i otwartej przestrzeni ziołami.
2. Poznanie specyfiki pracy na rzeczywistym stanowisku pracy w tym ponoszenie odpowiedzialności za wykonywanie działań na konkretnym stanowisku pracy;
3. Zdobywanie praktycznego doświadczenia zawodowego i podniesienie umiejętności zawodowych z myślą o uzyskaniu większych szans na zatrudnienie, ułatwiających podjęcie stałego zatrudnienia oraz poprawienie pozycji na rynku pracy;
4. Weryfikacja wiedzy teoretycznej poprzez uczestnictwo w kształceniu praktycznym.

System oceniania i ewaluacja (monitorowanie) przebiegu i efektów kształcenia

Legenda

1. Nie posiadam danej umiejętności – nie wiem, jak wykonać daną czynność, nigdy tego nie robiłem.
2. Uczę się – zaczynam nabywać umiejętność, uczę się podstawowych czynności.

3. Potrafię wykonać podstawowe czynności – posiadam już podstawowe umiejętności z danego zakresu, ale nie potrafię jeszcze pracować w pełni samodzielnie.
4. Pracuję samodzielnie – jestem w stanie poradzić sobie z większością sytuacji, wymagających danej umiejętności, rzadko potrzebuję wsparcia.
5. Uczę innych – opanowałem daną umiejętność na tyle dobrze, że jestem w stanie nauczyć jej innych uczniów/pracowników.

Uwaga: Narzędzie ma charakter uniwersalny, może być stosowane przez ucznia, nauczyciela w CKZ i pracodawcę na każdym etapie kształcenia.

Kompetencje kluczowe	Ocena 1	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Uwagi
uzasadnić znaczenie właściwości stosowania ziół						
wyjaśnić i uzasadnić zasady zastosowania i łączenia danych rodzajów ziół (walory zapachowe, zdrowotne itp.)						
klasyfikować, segregować i dobrać zioła adekwatnie do miejsca, sytuacji oraz kompozycji florystycznej						
sporządzać kosztorys kompozycji roślinnych z wykorzystaniem ziół						
wykonać kompozycje ślubną z użyciem ziół						
wykonać kompozycje funeralną z użyciem ziół						
wykonać kompozycje komunijną z						

Kompetencje kluczowe	Ocena 1	Ocena 2	Ocena 3	Ocena 4	Ocena 5	Uwagi
użyciem ziół						
wykonać kompozycje okolicznościową z użyciem ziół						
Wykonać aranżację Sali weselnej						

Protokół z prac zespołu ds. ewaluacji programu nauczania

1. Spostrzeżenia po zestawieniu wyników badań, przyrost kompetencji.

2. Wnioski po zestawieniu wyników badań.

3. Wypracowane rekomendacje do dalszej pracy.

Podpisy członków zespołu

ZAŁĄCZNIK – PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE ZAJĘĆ

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NR 1

Dodatkowa umiejętność zawodowa – Zastosowanie ziół we florystyce

Przedmiot: Zioła i ich właściwości

Temat zajęć: Przegląd gatunków ziół

Warunki realizacji:

Oddział podzielony na grupy maksymalnie dwuosobowe.

Maksymalna liczba uczniów na opiekuna zgodnie z przepisami oświatowymi.

Metody nauczania:

- praca z tekstem,
- ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem sprzętu informatycznego

Ćwiczenia

- praktyczne,
- dyskusja.

Cele ogólne:

- poznanie gatunków ziół

Efekty kształcenia:

- opisać gatunki ziół
- rozróżnić gatunki ziół
- wymienić cechy gatunków ziół
- scharakteryzować poszczególne gatunki ziół

Kryteria weryfikacji:

- stosuje nazewnictwo gatunków ziół (nazwa łacińska i polska) stosowanych we florystyce
- opisuje przydatność ziół do kompozycji florystycznych
- opisuje przydatność ziół do dekoracji wnętrz

Środki dydaktyczne:

- stanowisko komputerowe z podłączeniem do sieci internetowej,
- modele gatunków ziół,
- plansze poglądowe dotyczące gatunków ziół,
- filmy prezentujące poszczególne gatunki ziół.

Przebieg zajęć

1. Część organizacyjna: Sprawdzenie listy obecności.
2. Część wprowadzająca: Podanie tematu zajęć, omówienie celu zajęć
3. Część właściwa. Przegląd gatunków ziół

Kolejność czynności:

- Odszukanie w materiałach/Internecie rodzajów gatunków ziół
- Praca w zespołach dwuosobowych nad charakterystyką wybranego gatunku ziół.
- Prezentacja na forum klasy wyników pracy zespołów.
- Wspólne wykonanie graficznej prezentacji: Gatunki ziół.

4. **Część podsumowująca:** Ocena pracy poszczególnych zespołów wspólne z klasą.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NR 2

Dodatkowa umiejętność zawodowa – Zastosowanie ziół we florystyce

Przedmiot: Wykonywanie kompozycji i aranżacji florystycznych z wykorzystaniem ziół

Temat zajęć: Kompozycje z ziół suszonych

Warunki realizacji:

Oddział podzielony na grupy dwuosobowe.

Maksymalna liczba uczniów na opiekuna zgodnie z przepisami oświatowymi.

Metody nauczania:

- Nauka na przygotowanych stanowiskach

Ćwiczenia

- praktyczne, dyskusja.

Cele ogólne:

- wykonywanie dekoracji roślinnych z roślin doniczkowych, suszu roślinnego oraz kwiatów sztucznych,

Efekty kształcenia:

- wykonać kompozycję florystyczną z zastosowaniem odpowiedniej techniki,
- zaprezentować metody wykorzystania kwiatów doniczkowych, suszu roślinnego oraz kwiatów sztucznych,
- wykonać kompozycje florystyczne zgodnie z najnowszymi trendami

Kryteria weryfikacji:

- dobiera techniki florystyczne do wykonania dekoracji roślinnej
- dobiera materiał roślinny, uwzględniając dostępność roślin
- wymienia środki techniczne i pomocnicze wykorzystywane w technikach florystycznych
- stosuje techniki florystyczne do wykonania kompozycji w odpowiednim stylu
- sporządza kompozycje roślinne zgodnie z aktualnymi trendami

Środki dydaktyczne:

- stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu

- materiał roślinny, taki jak: zioła, kwiaty i zieleń cięta, rośliny doniczkowe, rośliny utrwalone,
- materiały dekoracyjne, podstawowe i pomocnicze środki techniczne, naczynia i pojemniki,
- próbki podłoży, próbki nawozów i materiałów do pielęgnacji roślin,
- sprzęt do pielęgnacji roślin, narzędzia i urządzenia florystyczne,
- statywy do bukietów ślubnych, urządzenia umożliwiające prezentację materiałów i wyrobów florystycznych,
- prasę do suszenia roślin, tablicę białą bezpyłową.
- stanowiska do wykonywania kompozycji i dekoracji roślinnych (jedno stanowisko dla jednego ucznia) wyposażone w materiał roślinny, podstawowe i pomocnicze środki techniczne, materiały dekoracyjne, narzędzia i urządzenia florystyczne np. sekatory, noże florystyczne, pistolety do klejenia na gorąco i zimno, zraszacze, statyw florystyczny do wykonywania i prezentacji bukietów oraz wiązanek,
- lustro,
- środki umożliwiające eksponowanie kompozycji i dekoracji florystycznych,
- pojemniki na odpady organiczne i nieorganiczne,

Przebieg zajęć

1. Część organizacyjna: Sprawdzenie listy obecności.
2. Część wprowadzająca: Podanie tematu zajęć, omówienie celu zajęć
3. Część właściwa. **Kompozycje z ziół suszonych**

Kolejność czynności:

- Wyszukanie w Internecie przykładów kompozycji z ziół suszonych
  - Praca w grupach:
    - wykonanie projektu kompozycji.
- Prezentacja na forum klasy i dyskusja .

4. **Część podsumowująca:** Wspólna ocena pracy zespołów.

8. Wykaz proponowanej literatury

8.1. Podręczniki i publikacje naukowe

- [1] Gadomska E., Nizińska A., Maśka A., *Rośliny ozdobne w architekturze krajobrazu, Część 5, Dział: Dekoracje roślinne.*
- [2] St. Lewak i J. Kopcewicz, *Fizjologia roślin. Wprowadzenie.* Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa (2009, 2013)
- [3] Andrzejewska J., Pisulewska E. *Uprawa roślin zielarskich.* Wyd. UTP Bydgoszcz 2019.
- [4] Kołodziej B. (red.) 2018. *Uprawa ziół – poradnik dla plantatorów.* PWRiL Warszawa
- [5] Karwowska K. 2005. *Suszarnictwo i przetwórstwo ziół.* Wyd. SGGW w Warszawie
- [6] Hołubowicz-Kliza G. 2007. *Alternatywna uprawa ziół na ziele i liście.* Wyd. IUNG w Puławach
- [7] Szempliński W., *Rośliny zielarskie* Wyd. UWM w Olsztynie 2017.